

Undervisning för hållbar utveckling genom pedagogik för global etik: Ett reflektionsverktyg för senarelärare

Utvecklad och framtagen av:

*Karen Pashby, forskare vid Manchester Metropolitan University,
och Louise Sund, forskare vid Mälardalens Högskola och Örebro Universitet*

Medförfattare:

*grundskollärare Matthew Williams, Jennifer Maguire, David Few, Nicole Sandler,
Ruth Till samt Heidi Meltovuo och Illona Tamela*

Grafisk designer Amy Wiseman

www2.mmu.ac.uk/

Pedagogik för global etik: ett ramverk

BAKGRUND OCH ORIENTERING

Centralt för sammanflätade globala frågor är en välgrundad oro för planetens framtid och alla dess arter. Samtidigt som vi står inför omfattande och angelägna miljöproblem så ökar också den sociala och ekonomiska ojämlikheten. Mänsklighetens historia kantas av tvångsförflyttningar och utnyttjande av människor, arter och naturresurser. Den produktion och konsumtion av varor, tjänster och resurser vi bevittnar idag är fortsatt förankrade i system av förtryck som kan knytas till ojämlika koloniala maktsystem. Dagens globala miljöproblem kan kopplas till handlingar av tidigare generationer och nuvarande generation. Att kritiskt engagera sig utifrån olika infallsvinklar, perspektiv och erfarenheter är avgörande för att på ett ansvarsfullt sätt förhålla sig till miljöns bärkraft samt dagens och kommande generationers möjligheter till ett gott liv.

År 2015 antog FN:s medlemsländer en ny utvecklingsagenda *Agenda 2030* som syftar till att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling och därmed ett bättre liv på vår gemensamma planet. Mål 4 betonas en inkluderande och likvärdig utbildning för alla. Delmål 4.7 framhåller att alla studerande ska få de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling genom utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap bland andra former av värdebaserad utbildning.

Enligt FN-organet *UNESCO (2014)* är ett huvudmål med global medborgarskapsutbildning att:

stödja studerande att tänka över och återkomma till antaganden, världsbilder och maktförhållanden i dominerande och ledande diskurser och reflektera över människor/grupper som är systematiskt underrepresenterade och marginaliserade

Vidare framhåller International Youth White Paper on Global Citizenship (*IYWPGC, 2016*), som skrevs med stöd av flera tusen högstadies- och gymnasieelever från tio länder, flera rekommendationer som stödjer ett sådant kritiskt förhållningssätt:

I utbildning:

- Ta itu med komplexa och grundläggande orsaker till globala frågor i syfte att öppna upp möjligheter hellre än att framhålla enkla och okomplicerade lösningar på komplexa frågor som känns bra för stunden
- Utforska vad olika perspektiv och världsbilder har sin grund i, till exempel vad påverkar och skapar unga människors åsikter och uppfattningar
- Synliggör globala maktrelationer, kolonial historia och förtryck i syfte att fullt ut förstå vad som grundlägger och strukturerar sådana relationer

Kritiskt tänkande:

- Hjälpa eleverna söka upp, lyssna på och ta till sig marginaliserade perspektiv för att ifrågasätta och distansera sig från traditionella tankesätt, och ta itu med den ojämlika balansen mellan dominerande och marginaliserade perspektiv

Vi har valt professor Vanessa Andreottis arbete och forskning som grund för att utveckla ett reflektionsverktyg för lärare. Vanessa är själv lärare och expert inom global medborgarskapsutbildning och utvecklingsstudier och hon problematiserar sociala och historiska aspekter av globala frågor i utbildning med stöd i postkoloniala teorier. Vår förhoppning är reflektionsverktyget kan bidra till ett pedagogiskt förhållningssätt som kännetecknas av ett reflekterat och lyhört engagemang för globala frågor i linje med ovanstående rekommendationer. Vanessa checklista över historiska mönster som utbildning ibland reproducerar på ett okritiskt och oreflekterat sätt, lägger grunden för reflektionsverktyget.

Undervisning för hållbar utveckling genom pedagogik för global etik:
Ett reflektionsverktyg för senarelärare

Dessa mönster bildar på engelska akronymen **HEADSUP**:

Hegemoni Att rättfärdiga överlägsenhet och stödjande dominans som inte alltid är synlig
Hegemony

Etnocentrism Att projicera en åsikt eller bild som universell och att omedvetet låta sig begränsas av ens världsbild
Ethnocentrism

Historielöshet Att glömma av ett historiskt arv och delaktighet i historiska händelser
Ahistoricism

Avpolitiserings Att bortse från maktojämlikheter och ideologiska rötter till analyser och framställningar
Depoliticization

Frälsning Att utforma hjälp som den starkastes börda
Salvationism

Okomplicerade lösningar Att erbjuda enkla och lätta lösningar som inte kräver systemförändring
Uncomplicated Solutions

Förmyndarmentalitet Att som auktoritet söka bekräftelse genom att erbjuda hjälp som förminskar mottagarna, vilket innefattar att unga människor i det globala Nord ges i uppdrag att lösa andras problem
Paternalism

HEADSUP kan ses som ett avstamp för lärare och elever för att engagera sig i pedagogik för global etik. Lärare kan justera och anpassa förslagen som vi har sammanställt här för att bättre passa deras specifika sammanhang.

Med inspiration från UNESCO:s (2014) riktlinjer, elevernas rekommendationer (IYWPGC, 2016) samt Vanessa Andreottis

HEADSUP-checklista föreslår vi ett antal riktlinjer för att överbygga global medborgarskapsutbildning (GCE) och utbildning för hållbar utveckling (ESD)

Det här reflektionsverktyget kom till i samarbete med högstadielärare och gymnasielärare i England, Finland och Sverige. I dessa länder finns det starka kopplingar i läroplan till *Globala målen*. I svensk läroplan framgår att skolans uppdrag är att skapa kunskap om globala frågor och miljöfrågor och att analysera deras konsekvenser (UHR, 2017). Forskning visar också att flera lärare gör detta viktiga arbete (Sund & Pashby, 2018) och i det här dokumentet förekommer en del citat från lärare som redan tillämpar ett etiskt och reflekterat förhållningsätt

- Globala frågor är komplexa och vi behöver pedagogiska förhållningsätt som tar upp hellre än slätar över det komplexa
- Miljöfrågor är djupt rotade i sociala, politiska, kulturella och ekonomiska ojämlikheter och det är viktigt att relatera dessa till kolonialismen som maktsystem och hur det präglat och fortsatt präglar världen
- För att kunna relatera och knyta an till våra ekosystem och levande arter krävs ett etiskt ställningstagande till klimatförändringar, och vilka konsekvenser dessa får för människan, samhället och miljön i olika delar av världen
- Klassrummen är en viktig plats för att ställa frågor. Det finns olika lösningar och handlingsmöjligheter, och att tänka på nya sätt och bena upp frågor är i sig viktiga handlingar. När skolor och samhällsaktiviteter uppmuntrar till välgörenhet och hjälp kan undervisningen stödja eleverna till ett djupare engagemang och att identifiera lösningar/spänningar och möjligheter
- Reflexivet, det vill säga att iaktta sig själv i förhållande till omvärlden, måste uppmuntras och utvecklas. En djupare förståelse för nyanser och att reflektera över spänningar och paradoxer i ens omvärld är viktigt för ett globalt medborgarskap. Likaså att handla övervägt och reflekterat (eller att inte handla i en fråga). Detta måste gå hand i hand

"I think HEADSUP is important for them to have...not just to be able to critically think, but also to be able to identify when they don't know something. It's important for global issues, but it's also important in school, and for just being human beings."

Hur kan guiden användas

Den här guiden är tänkt som ett arbetsverktyg för att stödja lärare i deras praktik snarare än en instruktionsbok om hur en ska göra. Vi ger förslag på några aktiviteter och globala frågor att utforska i undervisningen. Tanken är att lärare ska anpassa aktiviteterna till de olika ämnen som de utforskar tillsammans med sina elever

LÄRARREFLEKTION

Ett verktyg för att hjälpa lärare att reflektera över undervisningsmaterial och förhållningssätt i studier av globala frågor som kan ge perspektiv från olika utgångspunkter

Sida 5

ATT INTRODUCERA ELEVER TILL EN GLOBAL FRÅGA

Dominerande och marginaliserade perspektiv: En introduktionsaktivitet till en global fråga

Sida 6

ATT UNDERSÖKA FRÅGAN

En aktivitet som kan användas för att analysera en kampanj riktad mot studenter (till exempel KONY 2012 om den ugandiske krigsherren Joseph Kony)

Sida 7

ATT BRYTA NED EN FRÅGA

Tre aktiviteter (Att bryta ned en fråga 1, 2 och 3) med reflekterande och tematiserade frågor som kan stödja eleverna i deras undersökningar och kan anpassas till undervisningsmaterial och förhållningssätt en lärare redan använder

Sida 8

CHECKLISTA FÖR LÖSNINGAR OCH HANDLINGAR

En checklista som kan användas efter det att eleverna har studerat en fråga för att reflektera över konsekvenser och betydelser av deras slutsatser.

Sida 11

KOPIERINGSUNDERLAG

Sida 13

Lärarreflektion

Följande är ett verktyg som lärare kan använda som ett stöd för att identifiera vad de redan gör i sin undervisning i förhållande till **HEADSUP** och för att tänka igenom vad de kan påbörja eller möjligen undvika i sin undervisning.

Att medvetandegöra och utmana mönster i undervisningen	Noteringar/idéer/ kopplingar till min undervisning	Vad kan jag påbörja, fortsätta med eller undvika i min undervisning?
<i>Hur kan jag i min undervisning ta upp nedärvda maktförhållanden som tas för givna? Kan jag identifiera de dominerande diskurserna och de marginaliserade perspektiven, normerna och trenderna? (Hegemoni)</i>		
<i>Hur kan jag i min undervisning försäkra mig om att elever kan hantera att det finns andra logiska sätt att se på samma fråga som är formade av olika förståelser av verkligheten och erfarenheter av världen? (Etnocentrism)</i>		
<i>Hur kan jag i min undervisning undvika att behandla en fråga ur sitt sammanhang som om den hände precis nu? Hur är aktuella händelser kopplade till pågående lokala och globala trender/mönster/berättelser? (Historielöshet)</i>		
<i>Hur kan jag i min undervisning försäkra mig om att vi inte behandlar frågor som om de vore politiskt neutrala? Vem formulerar frågan och vem bär ansvaret för att den lyfts och behandlas? Vilka är förändringsagenterna och vilka mekanismer för förändringar är möjliga? (Avpolitisering)</i>		
<i>Hur kan jag i min undervisning ta upp goda intentioner som att hjälpa andra genom generositet och altruism utan att förstärka ett vi-och-dom-tänkande eller ett offer/räddare-förhållande? (Frälsning)</i>		
<i>Hur kan jag i min undervisning hantera människors tendens att vilja ha en snabb lösning/quick fix? Hur kan vi brottas med komplexiteter, grundläggande orsaker, och brister i enkla lösningar? (Okomplicerade lösningar)</i>		
<i>Hur kan jag i min undervisning försöka lägga våra egon och egennytta åt sidan? Är vi öppna för att ha fel och för att vara den som inte vet bäst? (Förmyndarmentalitet)</i>		

Att introducera elever till en global fråga: dominerande och marginaliserade perspektiv

I det här avsnittet erbjuds aktiviteter som kan hjälpa elever att identifiera vad de bär med sig när de tar sig an en fråga. Vi kan inte lösa etnocentrism, eftersom vi alla utgår från våra kunskapsstraditioner och erfarenheter, men vi kan göra vårt bästa för att synliggöra vad vi vet och vad vi inte vet och vad som formar vårt vetande. Om vi utgår från UNESCO:s (2014) riktlinjer med global medborgarskapsutbildning (GCE) kan ett steg vara att identifiera de dominerande perspektiven för att sedan kritiskt granska dem hellre än att ta dem för givna.

DOMINERANDE PERSPEKTIV:

Dominerande:

I ett samhälle blir vissa normer dominerande eller ledande medan andra ses som "annorlunda".

Som exempel, inom mode kommer och går vissa trender, tidvis betraktas de som ledande för att sedan vara ute

- Vilka klädstilar är de vanligaste bland dagens unga?
- Hur skiljer de sig från vad elever hade för kläder för fem, tio eller trettio år sedan?

Vad som är normalt under en tioårsperiod kanske inte är det under en annan period. Samma sak gäller med musik.

- Vilken slags musik lyssnar du på hemma eller i skolan eller på en viss radiokanal?
- Är det samma eller olika?

Perspektiv:

Ett perspektiv är ett sätt att se på världen och ett sätt att se på en viss fråga. Det formas genom en livserfarenhet och den typ av kunskap som en har tillgång till.

Ett **dominerande perspektiv** är det perspektiv som tillräckligt många har eller ansluter sig till för att det ska betraktas som 'det normala'. Det är också det perspektiv de allra flesta har hört talas om. Ett dominerande perspektiv kan ses som så normalt att det verkar självklart eller ses som 'sunt förnuft'.

Ibland inkluderar dominerande perspektiv stereotyper och förenklade bilder av människor. När globala frågor och internationell utveckling studeras kan det innebära förenklade bilder av människor i så kallade utvecklingsländer som ses som "hjälpbehövande". Det är viktigt att komma ihåg att perspektiv är begränsade, likaså att dominerande perspektiv inte återger hela bilden.

Steg 1: Vad vet vi om den här globala frågan (som väljs av läraren, ex. fattigdom, skogsskövling):

1a. Bolla idéer som ni har om frågan

- Vilka budskap eller idéer har ni hört eller läst om frågan tidigare? (genom media, från skolan, vänner, familj, dina egna direkta erfarenheter, eller sådant du bara har 'hört'?)

1b. Helklassdiskussion:

Dela de budskap och idéer som ni har och/eller har hört om frågan.

- Kan ni identifiera de grupper av människor som har dessa åsikter?
- Vilka åsikter och synpunkter verkar 'dominerande'?
- Verkar någon av dem annorlunda från de 'dominerande' eller inte passa in i vad ni förväntade er?

Steg 2: Textanalys (som kan vara skriven text, bilder eller ljudinspelningar):

2a. Undersök individuellt eller i grupp olika källor och budskap om frågan (t.ex. tidningsartikel, kampanj på sociala medier, reklam, TedTalk eller vetenskaplig rapport)

- Vilka är de dominerande budskapen om frågan i varje text?
- Ger texterna en liknande bild eller har de olika budskap eller uttrycker olika åsikter?
- Vilka stereotyper eller generaliseringar framkommer i texterna?
- Vems intressen är i fokus när frågan presenteras? Kan ni identifiera ett 'vi' vars perspektiv är drivande och anger tonen i berättelsen, och ett 'dom' som berättelsen handlar om?

2b. Helklassdiskussion: Att synliggöra marginaliserade perspektiv

- Kan vi tillsammans kartlägga vilka som är de dominerande och/eller de marginaliserade perspektiven?
- Vilkas perspektiv, som inte har framkommit i texterna, kan vara viktiga att höra? Kan vi finna dem? Om inte, hur kan vi komma ihåg att de finns där även om vi inte kan finna dem?

2c. Undersök vad som är en nyhet:

Klipp ut nyhetsrubriker från tidningar eller sök på sociala medier om fokusfrågan

- Sortera dem under Goda nyheter respektive Dåliga nyheter. Fundera sedan på vilka nyheter som var svåra att placera in och varför. Fundera också på om någon (vem?) skulle kunna motsätta sig eller ogilla hur du placerat nyheterna.
- Sortera dem under områden som tar upp politiska, sociala eller ekonomiska faktorer (eller andra kategorier som du väljer) – fundera sedan på vilken kategori som får mest uppmärksamhet i nyheterna.
- Sortera dem efter hur de tar upp saker som berör nationella (svenska) sammanhang, 'västerländska' länder eller så kallade 'utvecklingsländer'. Fundera också på vems intressen som är mest representerade i de nyheter som vi har tillgång till.

Att undersöka frågan

I det här avsnittet introducerar vi en del frågor som har kommit till och anpassades av senarelärare som ett sätt att tillämpa **HEADSUP** i klassrummen

Analys av källan

Följande frågor anpassades från **HEADSUP** av en engelsk lärare som ville försäkra sig om att hennes elever aldrig skulle se på en video som organisationen Invisible childrens kampanj 'KONY 2012' utan en kritisk blick. Läraren ville utveckla och stödja ett kritiskt förhållningssätt hos sina elever när de studerade olika presentationer och bilder av globala frågor och miljöfrågor. Den här aktiviteten kan anpassas för att analysera olika kampanjer som stödjer och behandlar internationell utveckling. Läraren valde att använda begreppen från **HEADSUP** och gå genom dem med sina elever. Frågorna kan användas med eller utan begreppen.

"I call the HEADSUP words factors that students can look for and that would suggest to them that they might not be getting the whole story. With Year 8 students it was less about them comprehending these words completely and more about them understanding the dynamic that news, media, stories sometimes are very simple. We need to listen to them critically and figure out not only what we're not being told but also there's room to explore further."

Begrepp	Utvärderande frågor	Ja/Nej/ Kanske	Om ja, varför/hur/ exemplifiera
H egemoni	Innebär den lösning eller handling som förespråkas att en grupp människor kan presentera och utföra en lösning som skulle lösa alla problem?		
E tnocentrism	Innebär den här presentationen av frågan att den som inte håller med har fel?		
A historicism	Har den här presentationen av frågan introducerat den utan att förklara varför den blev ett problem och hur vi också är kopplade till det?		
A vpolitisering	Undviker presentationen av frågan att förklara hur makt (politik och ledarskap) spelar en roll?		
F rälsning	Beter sig de som ska 'rädda' och 'lösa' frågan som exceptionella/speciella människor som har ett uppdrag att rädda världen? Vet vi något om deras problem?		
O komplicerade lösningar	Verkar den föreslagna lösningen enkel? Verkar det som om att du inte behöver gå på djupet i frågan?		
F örmyndarmentalitet	Ser man på de nödställda som dåligt utbildade eller fattiga och som om de skulle behöva vår hjälp?		

Att bryta ned en fråga och identifiera de viktigaste utmaningarna

Följande tre aktiviteter har utvecklats som ett sätt för att utforska frågor efter det att eleverna har studerat bakgrundsinformation från olika källor. Dessa aktiviteter kompletterar det som många lärare gör i sin undervisning. Frågorna kan användas var för sig separat eller tillsammans, i grupparbeten eller individuella arbeten och kan anpassas till olika åldersgrupper och kunskapsnivåer.

"Some of the students really, really got into it, and what was really interesting actually is a lot of the less able kids really enjoyed it and really got on and actually came up with some incredibly good questions through their lateral thinking"

Att bryta ned en fråga 1

Den här aktiviteten anpassades till en klass och utformades av en lärare som använde den som ett sätt för att stärka och befästa kunskaper efter det att elever i årskurs nio hade fått bakgrundsinformation om en fallstudie (urbanisering i Kibera, Nairobis största kåkstad). Aktiviteten kunde anpassas som ett sätt att bryta ner en lokal eller global fråga. Begreppen från **HEADSUP** har anpassats till ett enklare språk som eleverna i olika årskurser på högstadiet är bekanta med. Tillägget med alternativa frågor hjälper eleverna att anlägga perspektiv på sina lösningar och att förstå att alternativa och delvis nya frågor är en viktig del av lärande om globala frågor

BAKGRUND	Huvudfråga	Vad är huvudorsakerna till den uppkomna situationen?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
PERSPEKTIV	Huvudfråga	Vad är de olika synpunkterna på situationen?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
RÄTTVISA	Huvudfråga	Vem har påverkats mest av den här frågan?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
LEDARSKAP	Huvudfråga	Vem är i den bästa positionen för att införa en förändring som gynnar alla?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
LÖSNINGAR	Huvudfråga	Vad är en bra möjlighet för att förbättra situationen?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
FRAMTID	Huvudfråga	Hur tror du att den här platsen kommer att vara i framtiden?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	

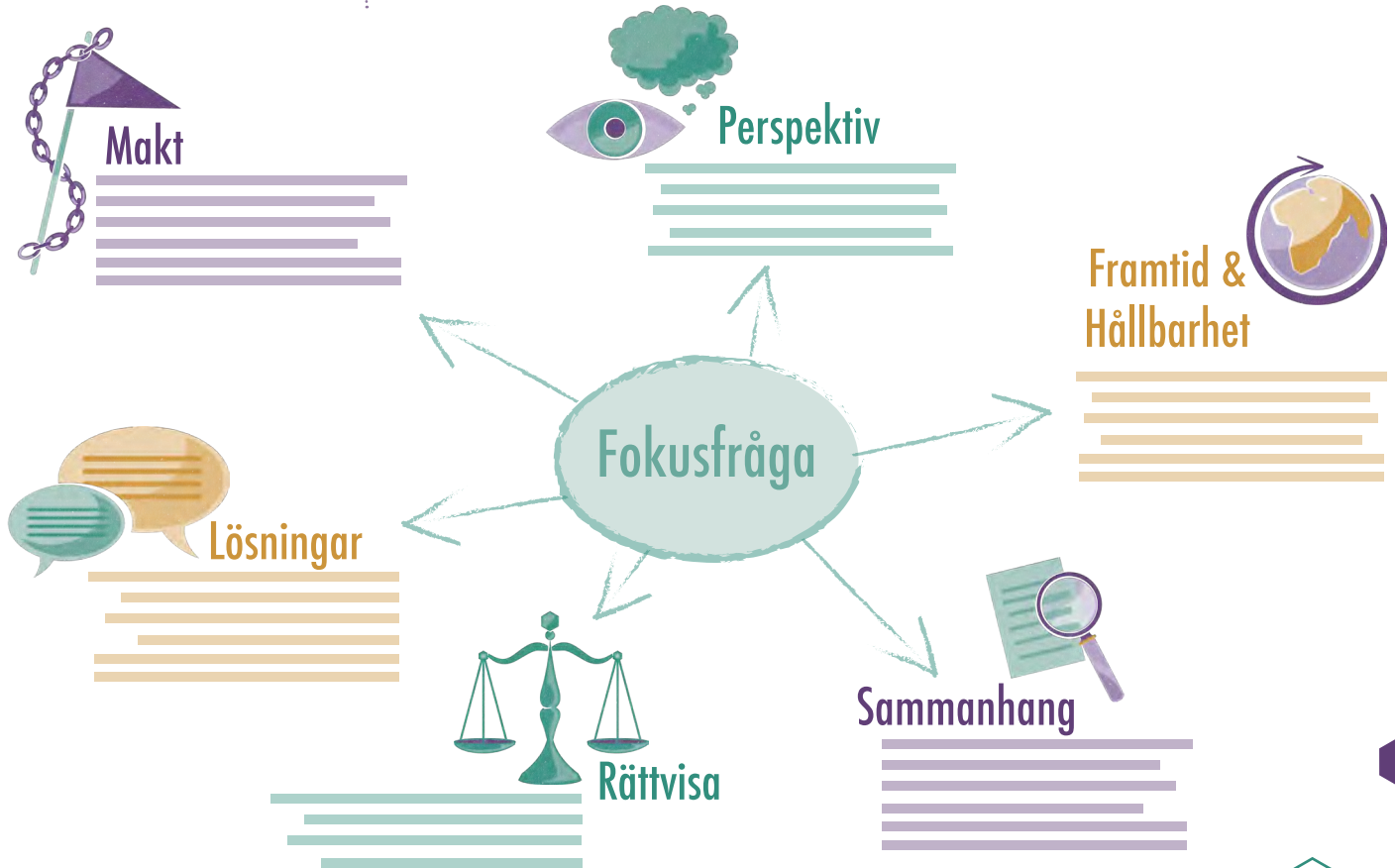
Att bryta ned en fråga 2

Nedanstående frågor är ytterligare ett sätt att jobba med begreppen från **HEADSUP** och kan användas för att inspirera till en rad olika klassrumsaktiviteter. Eleverna kan också använda tabellen för att göra en minneskarta över olika faktorer som påverkar en viss fråga enligt bilden nedan. För att förklara definitionen av rättvisa kan lärare hänvisa till International Youth White Paper on Global Citizenship (IYWPGC, 2016)

Huvudtermer och exempelfrågor

Makt *vem påverkas eller är inblandad i makt	1. Vem eller vilken grupp har makten att definiera problemet? 2. Vem har makten att lösa problemet? 3. Vem påverkas mest av situationen?
Perspektiv *dominerande och marginaliserade	4. Finns det ett dominerande perspektiv på frågan? 5. Vem kan erbjuda ett alternativt perspektiv eller alternativ synpunkt?
Sammanhang *sammankopplingar och ömsesidiga beroenden	6. Vilka är de huvudfaktorer som bidrar till frågan idag? 7. Vilka faktorer går tillbaka till historien? 8. Vilka lokala och globala frågor relaterar den här specifika frågan till? 9. På vilka sätt är jag kopplad till frågan?
Lösningar *att förbättra situationen	10. Vilka svar föreslås för att komma till en lösning i frågan? 11. Vem skulle dra nytta av respektive svar och på vilket sätt?
Rättvisa *ärlighet	12. Hjälper varje svar till att främja mer jämlikhet? 13. Hjälper varje svar till att stärka andra (det vill säga de med minst makt) eller till att upprätthålla status quo eller maktbalansen (det vill säga de som redan har makt)?
Framtid & Hållbarhet *att se fram emot	14. Minimerar varje föreslagen lösning framtida miljöpåverkan? 15. Har varje lösning ett långsiktigt perspektiv? Vilka möjliga frågor kan uppstå som kan kräva en omvärdering av lösningen?

A teacher in Finland adapted these questions to discuss climate change: "We don't need to solve the problem of climate change because even I cannot reply conclusively to these questions. But, we should start now to think what we know and what we don't know, and what is the perspective or world view that is in our mind"

Att bryta ned en fråga 3

Nedan är en serie frågor som kan användas av elever individuellt eller i grupp för att bryta ned en fråga. Lärarna som tagit fram aktiviteten har bilder som knyter an till en global fråga för att inspirera till diskussion (till exempel migranter som flyr från ett konfliktområde, föreningar i världshaven).

Makt

- Vilka källor till ledarskap finns där?
- I vilken utsträckning finns det effektiva system eller möjligheter för människor att organisera sig?
- Finns det en jämlik maktbalans?
- Vem eller vilka grupper är det som påverkas mest? Hur tas deras synpunkter till vara?
- Vem eller vilka grupper kan utgöra den största positiva påverkan för förändring?

Fokusfråga

Framtiden

- Kommer den här frågan att vara mindre angelägen i framtiden?
- Vilka är de möjliga framtidsscenarierna? Vad tror du kommer att hända om ett, fem, tjugo eller hundra år?
- Till vilken grad är lösningen/lösningarna hållbara?

Bakgrund

- Vilka är huvudfaktorerna som bidrar till den här frågan?
- Finns det en huvudsaklig orsak eller flera?
- Vilka lokala och globala frågor relaterar den här specifika frågan till?
- På vilka sätt är jag kopplad till frågan?
- På vilka sätt är den nuvarande eller tidigare regeringen i det land där jag bor kopplad till frågan?

Utmaningar

Till vilken grad

- ses lokalbefolkningen från en utomstående perspektiv (t ex som 'outvecklade')?
- har situationen blivit förenklad?
- ses utomstående hjälpsamt som frälsare?
- gagnas utomstående av situation och/eller hjälper situation?

Lösningar

- Vilka är möjliga svar och/eller lösningar för att förbättra frågan?
- Vem drar mest nytta av respektive svar?
- I vilken utsträckning riktar sig och inbegriper de föreslagna lösningarna de komplexa faktorer som berör frågan?
- Finns det en eller flera lösningar som har starkare möjlighet att verka för en positiv förändring?

Perspektiv

- Kan du identifiera ett dominerande perspektiv på frågan inifrån eller utifrån sammanhanget?
- Vems perspektiv har tagits hänsyn till?
- Vilka är några av de åsikter och uppfattningar som finns från de inblandade i frågan?
- Vem bestämmer vilka åsikter och uppfattningar som ska höras eller värderas?
- Finns det perspektiv som är svåra att hitta men som skulle vara viktiga för att förstå frågan?

Rättvisa

- Vilka ojämlikheter är uppenbara i den här frågan?
- Vilka röster hörs mest?
- Vem eller vilka grupper skulle du vilja höra mer från?
- Finns det potential att stärka och ge makt åt de som är marginaliserade

Checklista för lösningar och handlingar (CLH):

Den sista aktiviteten kan fungera som en avstämning efter det att eleverna har studerat en global fråga. Oavsett hur komplexa globala frågor är så kan vi hitta lösningar och agera för att förbättra en situation. Att försöka utveckla hållbara lösningar på dagens globala utmaningar är ett ansvar vi har som samhällsmedborgare för vår gemensamma planet. Eftersom globala frågor har stor räckvidd och komplexitet inbegriper de spänningar. Det är därför viktigt att ställa frågor, att försöka gå djupare och ifrågasätta det som tas för givet och som hålls för självklart. Förändringar sker hela tiden och det är möjligt att finna lösningar som kan förbättra en situation. Men, det är viktigt att kontinuerligt reflektera över och värdera dessa lösningar eftersom en hållbar utveckling inte är något statiskt tillstånd som går att nå en gång för alla, utan snarare en ständigt pågående process. Den här checklisten kan hjälpa elever att värdera olika lösningar som organisationer och myndigheter kommit fram till.

Checklista över lösningar och handlingar:

- Vilka är de logiska grunderna eller skälen till att välja den här lösningen?

○ Anteckningar:

- Hur vet vi om den här lösningen har varit effektiv? Vilken typ av information kommer att vara viktig för att vi ska kunna bedöma det?

○ Anteckningar:

- Vilka grupper eller individer kommer att övervaka hur effektiv lösningen är? Representerar dessa olika intressen?

○ Anteckningar:

- Vems perspektiv får mest uppmärksamhet i den föreslagna lösningen?

○ Anteckningar:

- Vem kan komma att motsätta sig den här lösningen? Hur kommer den föreslagna lösningen att inkludera dem med olika, eller rentav motstridiga perspektiv?

○ Anteckningar:

- Kan det uppkomma ytterligare komplikationer eller faktorer som skulle kunna förändra frågan och därmed också lösningen?

○ Anteckningar:

Anteckningar:

Biografier

Karen Pashby är Reader vid Education Studies, Manchester Metropolitan University, docent vid Helsingfors universitet, och biträdande professor vid University of Alberta. Som en erfaren senarelärare, lärarutbildare och föreläsare (med undervisningserfarenheter från Kanada, Brasilien, Finland och England) tar hennes forskning avstamp i postkoloniala och dekoloniala teorier för att stödja en kritiskt reflekterad klassrumspraktik i global medborgarskapsutbildning i det globala Nord. Karen föreläser, undervisar och skriver om de nödvändiga och kritiska frågorna i global medborgarskapsutbildning för ungdomar, lärare, omgivande samhället, organisationer och policyskapare.

Louise Sund är en legitimerad gymnasielärare och erfaren lärarutbildare. Hon är anställd som lektor i pedagogik vid Mälardalens högskola och som forskare i pedagogik vid Örebro universitet. I sin forskning undersöker hon den komplexitet det innebär att undervisa om globala etiska frågor och den pedagogiska utmaning som lärare ställs inför när de ska hantera såväl sin egen förståelse för dessa frågor som en rad valmöjligheter i relation till utbildningens praktik. Louise forskningsintressen inkluderar filosofiska, postkoloniala och dekoloniala perspektiv på miljö- och hållbarhetsutbildning

Tack

Det här reflektionsverktyget blev möjligt tack vare Dr. Su Corcorans stora och mycket uppskattade insatser. Vi vill också tacka våra värdar som bjöd in till workshops i Sverige och Finland. Tack till Karolina Sandal och Det globala gymnasiet i Stockholm och Sanna Rekola vid FINGO i Helsingfors. Vi vill också tacka alla lärare som deltog i workshops i England, Finland och Sverige och för deras tid, energi och inspiration samt studenterna i klassrummen där reflektionsverktyget testades. Deras respons var absolut nödvändig. Vi vill också tacka Rilli Lappalainen för stöd av projektet genom Bridge 4.7 network och tack till deltagarna vid mötet i Bryssel i november 2018. Tack också till Global Education Network of Europe och deltagarna vid mötet i Lissabon i november 2018 för deras värdefulla respons. Vi vill också tacka Johan Öhman vid Örebro universitet för stöd av projektet. Tack även till Teacher Education for Equity and Sustainability Network (TEESNet) för att de hjälpte oss att kommunicera workshops i England. Slutligen vill vi tacka British Academys Tackling the UK's International Challenges Fund som har finansierat utvecklingen av reflektionsverktyget

Referenser

International Youth White Paper on Global Citizenship

<https://cloudfront.ualberta.ca/-/media/education/ed-policy/cgcer/documents/white-paper.pdf>

UNESCO, 2014

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000227729>

Andreotti (2012)

<http://criticalliteracy.freehostia.com/index.php?journal=criticalliteracy&page=article&op=view&path%5B%5D=109&path%5B%5D=84>

Globala målen

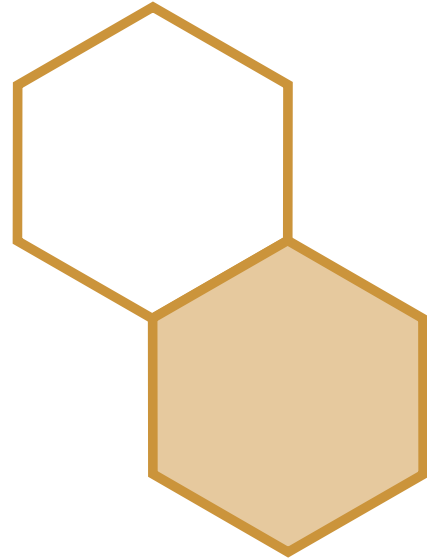
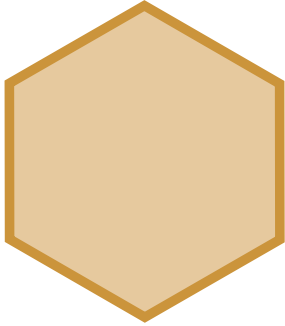
<https://www.globalamalen.se/>

Universitets- och högskolerådet (2017). Den Globala Skolan. Lärande för hållbar utveckling i styrdokument för förskola och skola

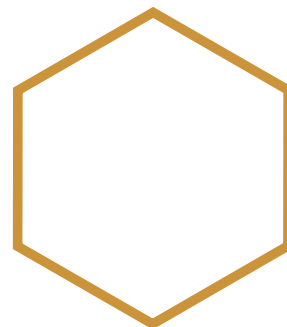
https://www.utbyten.se/globalassets/2.-program/den-globala-skolan/dgs-LHU-i-styrdokument-2017_webb.pdf

Sund & Pashby (2018)

<https://www.mdpi.com/2071-1050/10/10/3552>

Kopieringsunderlag

Att undersöka frågan

Begrepp	Utvärderande frågor	Ja/Nej/ Kanske	Om ja, varför/hur/ exemplifiera
H egemoni	Innebär den lösning eller handling som förespråkas att en grupp människor kan presentera och utföra en lösning som skulle lösa alla problem?		
E tnocentrism	Innebär den här presentationen av frågan att den som inte håller med har fel?		
A historicism	Har den här presentationen av frågan introducerat den utan att förklara varför den blev ett problem och hur vi också är kopplade till det?		
A vpolitisering	Undviker presentationen av frågan att förklara hur makt (politik och ledarskap) spelar en roll?		
F rälsning	Beter sig de som ska 'rädda' och 'lösa' frågan som exceptionella/speciella människor som har ett uppdrag att rädda världen? Vet vi något om deras problem?		
O komplicerade lösningar	Verkar den föreslagna lösningen enkel? Verkar det som om att du inte behöver gå på djupet i frågan?		
F örmyndarmentalitet	Ser man på de nödställda som dåligt utbildade eller fattiga och som om de skulle behöva vår hjälp?		

Att bryta ned en fråga 1

BAKGRUND	Huvudfråga	Vad är huvudorsakerna till den uppkomna situationen?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
PERSPEKTIV	Huvudfråga	Vad är de olika synpunkterna på situationen?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
RÄTTVISA	Huvudfråga	Vem har påverkats mest av den här frågan?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
LEDARSKAP	Huvudfråga	Vem är i den bästa positionen för att införa en förändring som gynnar alla?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
LÖSNINGAR	Huvudfråga	Vad är en bra möjlighet för att förbättra situationen?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	
FRAMTID	Huvudfråga	Hur tror du att den här platsen kommer att vara i framtiden?
	Mitt svar	
	Alternativ fråga	

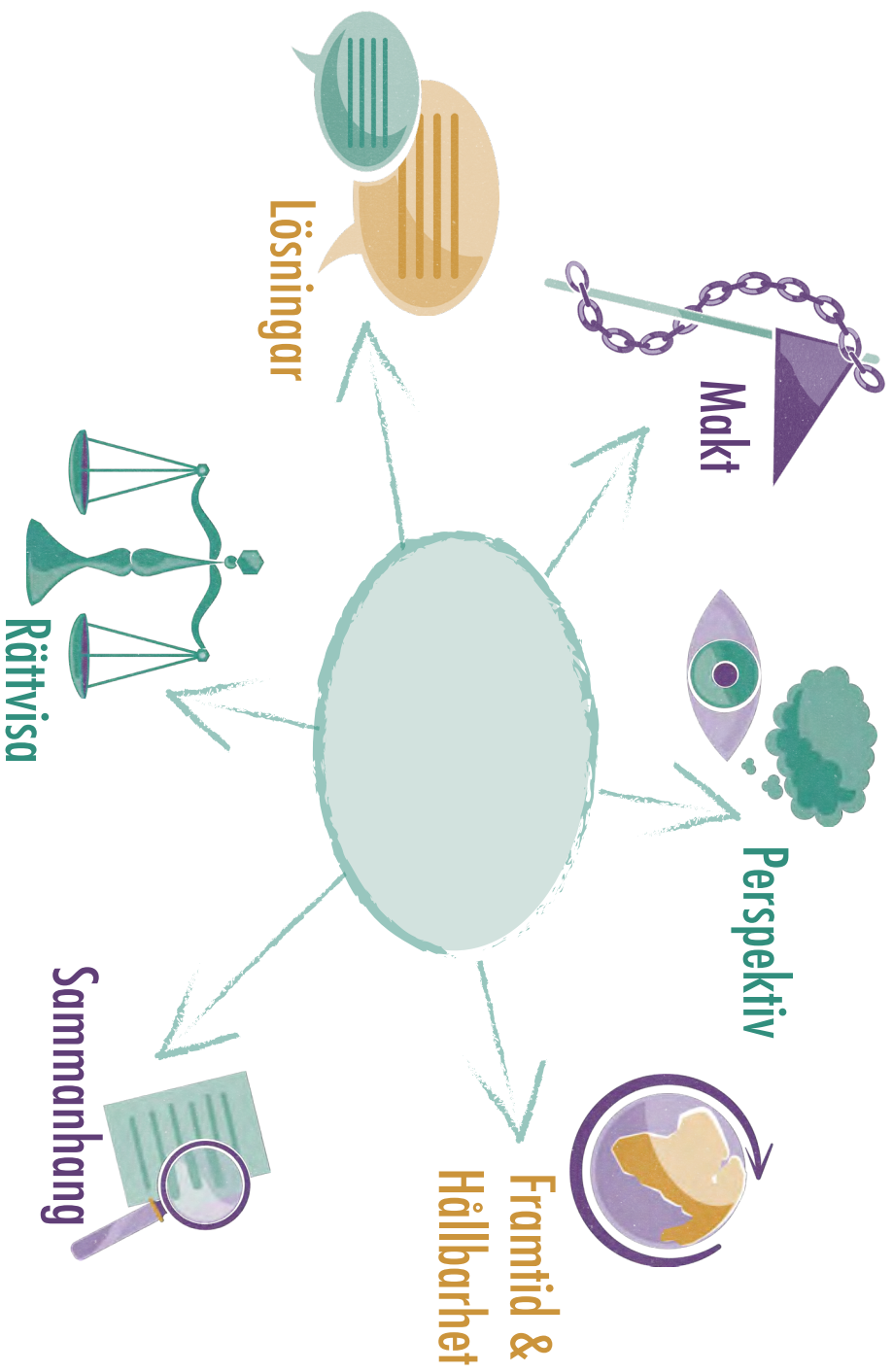
Att bryta ned en fråga 2

Huvudtermer och exempelfrågor

Makt <i>*who is impacted, involved, in power</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vem eller vilken grupp har makten att definiera problemet? 2. Vem har makten att lösa problemet? 3. Vem påverkas mest av situationen?
Perspektiv <i>*dominerande och marginaliserade</i>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Finns det ett dominerande perspektiv på frågan? 5. Vem kan erbjuda ett alternativt perspektiv eller alternativ synpunkt?
Sammanhang <i>*sammankopplingar och ömsesidiga beroenden</i>	<ol style="list-style-type: none"> 6. Vilka är de huvudfaktorer som bidrar till frågan idag? 7. Vilka faktorer går tillbaka till historien? 8. Vilka lokala och globala frågor relaterar den här specifika frågan till? 9. På vilka sätt är jag kopplad till frågan?
Lösningar <i>*att förbättra situationen</i>	<ol style="list-style-type: none"> 10. Vilka svar föreslås för att komma till en lösning i frågan? 11. Vem skulle dra nytta av respektive svar och på vilket sätt?
Rättvisa <i>*ärlighet</i>	<ol style="list-style-type: none"> 12. Hjälper varje svar till att främja mer jämlikhet? 13. Hjälper varje svar till att stärka andra (det vill säga de med minst makt) eller till att upprätthålla status quo eller maktbalansen (det vill säga de som redan har makt)?
Framtid & Hållbarhet <i>*att se fram emot</i>	<ol style="list-style-type: none"> 14. Minimerar varje föreslagen lösning framtida miljöpåverkan? 15. Har varje lösning ett långsiktigt perspektiv? Vilka möjliga frågor kan uppstå som kan kräva en omvärdering av lösningen?

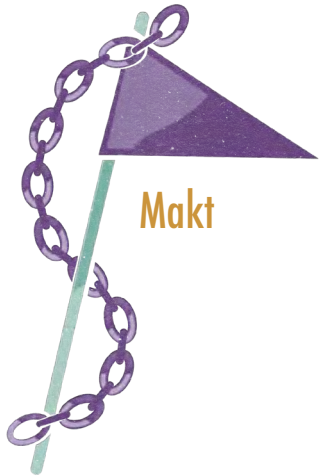
Svarstabell: Kartlägg dina svar nedan

	SOCIALT/KULTURELLT	EKONOMISKT	MILJÖMÄSSIGT	POLITISKT
LOKAL				
NATIONELL				
INTERNATIONELL				

Att bryta ned en fråga 3

Utmaningar

Makt

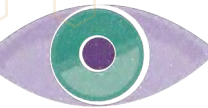
Lösningar

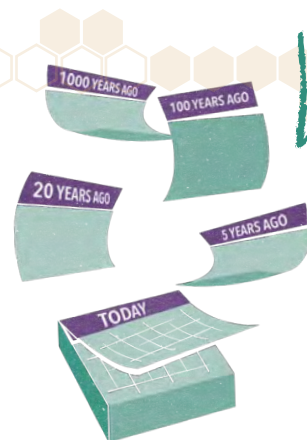
Perspektiv

Framtiden

Bakgrund

Rättvisa

Checklista för lösningar och handlingar (CLH):

Checklista över lösningar och handlingar:

- Vilka är de logiska grunderna eller skälen till att
- välja den här lösningen?

Anteckningar

- Hur vet vi om den här lösningen har varit effektiv?
- Vilken typ av information kommer att vara viktig för
- att vi ska kunna bedöma det?

Notes:

- Vilka grupper eller individer kommer att övervaka
- hur effektiv lösningen är? Representerar dessa olika
- intressen?

Anteckningar

- Vems perspektiv får mest uppmärksamhet i den
- föreslagna lösningen?

Anteckningar

- Vem kan komma att motsätta sig den här
- lösningen? Hur kommer den föreslagna lösningen
- att inkludera dem med olika, eller rentav
- motstridiga perspektiv?

Anteckningar

- Kan det uppkomma ytterligare komplikationer eller
- faktorer som skulle kunna förändra frågan och
- därmed också lösningen?

Anteckningar:

Anteckningar

